

Distribucijske liste

Distribucijske liste su mrežni servis koji okuplja različite interesne grupe ljudi koji pomoću tog servisa mogu raspravljati o raznim temama u okvirima njihovih zajedničkih interesa.

Rasprave se obavljaju pomoću elektroničke pošte. Poruka poslana na e-mail adresu liste distribuira se svim pretplatnicima liste, odnosno pripadnicima interesne grupe.

Mrežne novine

Mrežni informacijski servis koji omogućuje razmjenu poruka (članaka) među korisnicima na načelu zidnih novina. Mrežne novine sadrže više tisuća tema koje se svakim danom dopunjuju. Na svaki objavljeni prilog moguće je odgovoriti ili ga komentirati.

Gopher

Distribuirani mrežni informacijski servis realiziran na principu klijent-poslužitelj. Omogućuje pohranjivanje, pretraživanje i dobavljanje informacija. Pristup informacijama realiziran je putem hijerarhijskog sustava izbornika.

World Wide Web

Distribuirani mrežni informacijski servis realiziran na principu klijent-poslužitelj. Omogućuje pohranjivanje, pretraživanje i dobavljanje informacija. Koristi se načelom hiperteksta i integrira tekst, sliku, zvučni i video zapis.

SERVISI PUTEM MREŽE

SRCE

Servis	Adresa
E-mail adresa za pitanja, prijedloge i komentare	helpdesk@srce.hr
Javni informacijski servis Sveučilišnog računskog centra (INFO login)	info.srce.hr
SRCE Gopher	gopher.srce.hr
SRCE World Wide Web	www.srce.hr

CARNet

Servis	Adresa
E-mail adresa za pitanja, prijedloge i komentare	helpdesk@CARNet.hr
Javni informacijski servis računalne mreže CARNet (INFO login)	info.carnet.hr
Javno računalo CARNet-a	public.srce.hr
CARNet Gopher	gopher.carnet.hr
CARNet World Wide Web	www.carnet.hr
CARNet ftp poslužitelj	ftp.carnet.hr
CARNet list poslužitelj	list.carnet.hr
CARNet news poslužitelj	news.carnet.hr
CARNet proxy poslužitelj	proxy.srce.hr:8001
Imenički servisi (www poslužitelj)	ds.carnet.hr

PODSJETNIK

CARNet

Hrvatska akademska i istraživačka mreža CARNet
Josipa Marohnića bb
10000 Zagreb
telefon: 616 56 16
telefaks: 616 56 15
e-mail: ured@CARNet.hr

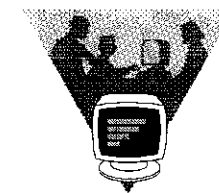
SRCE

Sveučilišni računski centar
Josipa Marohnića bb
10000 Zagreb
telefon: 616 55 55
telefaks: 616 55 59
e-mail: ured@srce.hr
tečajevi: tecaj@srce.hr

Helpdesk služba (SRCE/CARNet):

e-mail: helpdesk@CARNet.hr
helpdesk@srce.hr
telefon: 616 56 56
radno vrijeme: pon.- pet. od 9:00 do 16:00 sati
(svaki prvi radni dan u mjesecu od 8:00 do 16:00 sati)

Kratki priručnik za korisnika

A00

Prvi dan u CARNet-u

Upoznajte Internet i CARNet

Pripremila:

Sonja Prišćan

SRCE
CARNet

verzija 2.0
listopad 1996.

RJEČNIK POJMOVA

Administrator - osoba zadužena za ispravan rad nekog računala ili neke usluge, servisa u mreži (na pr. sistem administrator, gopher administrator).

Davatelj usluga, - engl. Internet Service Provider, ustanova koja osigurava Internet priključke, korisničke račune, modemske ulaze, te prostor na diskovima umreženih računala za informacijske servise.

Elektronička adresa - adresa kojom je jednoznačno određen primatelj poruke poslana elektroničkom poštom (npr. ivan@regoc.srce.hr ili listproc@srce.hr).
Hipertekst - Koncept na kojem se temelji WWW mrežni informacijski servis. Ujedno i dokument čiji pojedini dijelovi predstavljaju vezu s drugim dokumentima koji svojim sadržajem proširuju informaciju iz početnog dokumenta.

IP adresa (Internet adresa)- Numerička adresa kojom je na jedinstven način označeno svako računalo u Internetu. Obično se zapisuje kao niz od 4 decimalna broja međusobno odvojena točkama.

Klijent - komponenta modela klijent-poslužitelj. Računalo ili program (proces) koji zahtjeva podatke (usluge) od drugog računala ili programa (proces) - poslužitelja. Klijent prima upite krajnjeg korisnika, prosljeđuje ih poslužitelju, obrađuje informacije koje dobiva od poslužitelja i prikazuje ih na korisniku prihvatljiv način.

Korisnički račun - engl. user account, skup resursa računala koje korisnik može koristiti.

Korisničko ime - engl. login ili user name, skraćeno ime korisnika, definirano na računalu. Zajedno s adresom računala čini elektroničku adresu (e-mail adresu).

Korisnik - vlasnik korisničkog računa.

Lozinka - engl. password, identifikacijska šifra korisnika

Operacijski sustav - skup programa koji upravljaju resursima računalnog sustava i procesima koji te resurse koriste.

Poslužitelj - komponenta modela klijent - poslužitelj. Računalo ili program (proces) davatelj podataka (usluga). Poslužitelj upravlja resursima, prima upite od klijenata i distribuira informacije.

Protokol - skup pravila koji omogućuje komunikaciju

različitih vrsta računala, uspostavljanje komunikacije, održavanje i raskid.

TCP/IP - Transmission Control Protocol / Internet Protocol. Skup mrežnih (komunikacijskih) protokola na kojem se temelji Internet.

UNIX - višekorisnički OS. Danas jedan od sinonima za otvorene sustave. Gotovo standardni OS u Internetu.

URL - Uniform Resource Locator, jedinstvena adresa mrežnog resursa

INTERNET

Internet je globalna svjetska računalna mreža, koju još popularno zovemo "mreža svih mreža" zato što povezuje različite nacionalne i internacionalne mreže u jednu cjelinu. Internet nije ustanova, nego samo dogovor o međusobnom povezivanju mreža.

Trenutno Internet povezuje većinu zemalja u svijetu, i obuhvaća 15 milijuna računala koje koristi 80 milijuna korisnika (listopad 1996.).

CARNet

Croatian Academic and Research Network
Hrvatska akademska i istraživačka mreža

CARNet je akademski dio hrvatskog dijela Interneta. Pokrenut je 1991. kao projekt Ministarstva znanosti i tehnologije s ciljem da se sve akademske i znanstvene ustanove povežu u računalnu mrežu koja bi bila povezana sa svjetskom mrežom računala.

1995. godine CARNet postaje ustanova.

CARNet danas povezuje oko 115 ustanova u 16 hrvatskih gradova, ima oko 3000 računala i 15000 korisnika (listopad 1996.).

MREŽNE ADRESE

Postoji nekoliko vrsta adresa u Internetu:

- **mrežne adrese računala** (IP adrese), tvore se od četiri broja međusobno odvojena točkom (npr. 161.53.3.4) ili od dva ili više pojmova međusobno odvojena točkom (npr. regoc.srce.hr)
- **elektroničke adrese** (e-mail adrese), u pravilu se tvore se od korisničkog imena osobe i adrese

računala pri čemu znak @ povezuje ta dva pojma (npr. ivan@regoc.srce.hr)

- **adrese mrežnih resursa** (URL), temelje se na postojećim protokolima za pristup resursima (http, ftp, gopher, itd.) i standardnim nazivima računala i datoteka koje sadrže informacije (npr. http://www.carnet.hr)

OSNOVNE MREŽNE USLUGE

Osnovne mrežne usluge su skup programa i protokola koji služe za komunikaciju između računala u mreži ili za komunikaciju među korisnicima.

Telnet

Telnet je protokol i istoimeni program koji omogućuje rad na udaljenom računalu. Za korištenje programa telnet potrebno je imati **korisnički račun** na udaljenom računalu

Elektronička pošta

Elektronička pošta je jedan od načina komunikacije pomoću računalnih mreža, engl. naziv e-mail.

Omogućuje jednostavno slanje poruka, odgovoravanje ili prosljeđivanje, spremanje poruka, ispisivanje, uključivanje postojećih datoteka itd.

Talk

Talk omogućuje razgovor između dva korisnika na mreži u stvarnom vremenu.

FTP

FTP je protokol i istoimeni program za prijenos datoteka između dva računala u mreži. Da bi se obavio prijenos, potrebno je imati korisnički račun na oba računala.

MREŽNI INFORMACIJSKI SERVISI

Pomoću mrežnih informacijskih servisa je moguće pronaći različite informacije na mreži. Osim toga mrežni informacijski servisi omogućuju korisnicima i ustanovama objavljivanje informacija na mreži, koje kasnije mogu koristiti drugim korisnicima.

Na mreži je danas moguće pronaći informacije iz svih područja ljudske djelatnosti.